

Προγραμματισμός

Δομές Δεδομένων

Δομές Δεδομένων (Data Structures)

- Καινούργιοι τύποι δεδομένων που αποτελούνται από την ομαδοποίηση υπαρχόντων τύπων δεδομένων
- Ομαδοποίηση πληροφορίας που δεν μπορεί να αποθηκευτεί σε μία μόνον μεταβλητή από τους δοσμένους τύπους της C
- Συλλογή μη διατεταγμένων και ομοιογενών τιμών
- Πλεονέκτημα: Καλύτερη οργάνωση – διαχείριση πληροφορίας πιο ευέλικτος σχεδιασμός

Όνομα	Τίτλος	#Ταυτότητας	Μισθός	Χρόνια
Κώστας	διευθυντής	A322442	1500	4
ΠΛ	Υπάλληλος	B323144	1000	5
ΑΛ	Υπάλληλος	B321421	800	2
ΒΛ	Υπάλληλος	B134325	750	1

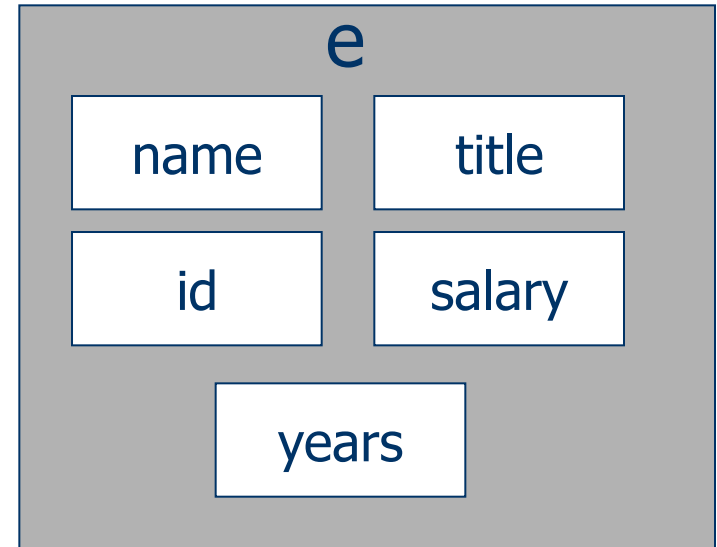

Ορισμός Δομών

- Ορισμός νέου τύπου δομής

```
struct employee
```

```
{  
    char *name;  
    char title[20];  
    char id[8];  
    double salary;  
    int years;  
};
```


- Τα `name`, `title`, `id`, `salary`, `years` ονομάζονται τα μέλη ή πεδία της δομής
- Το `employee` ονομάζεται η ετικέτα της δομής

Αναπαράσταση στη μνήμη

struct employee

Δήλωση Μεταβλητών Τύπου Δομής

```
struct employee e1, e2;
```

```
struct employee *pe;
```

```
struct employee manager = {"AB", "manager", "A11111", 2000, 2};
```

```
struct employee e3 = {0}; // μηδενίζει όλα τα στοιχεία
```


Πρόσβαση στα Περιεχόμενα της Δομής

```
struct point
```

```
{
```

```
    int x;
```

```
    int y;
```

```
};
```

```
struct point p;
```

- Με τον τελεστή `'.'` (τελεία) αποκτούμε πρόσβαση στα μέλη της δομής

```
p.x = 10;
```

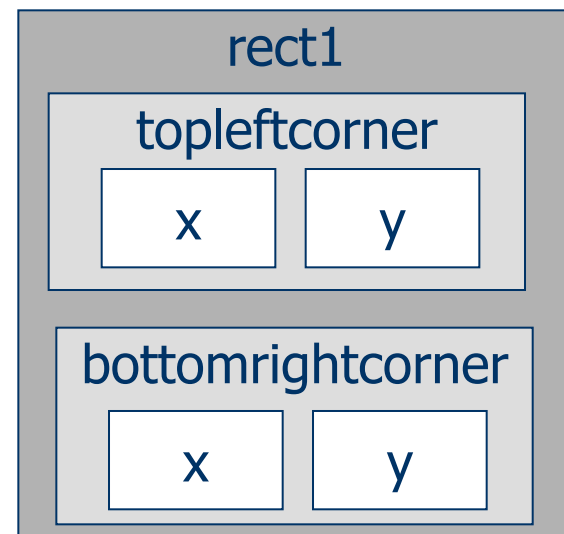
```
p.y = 20;
```


Εμφωλιασμένες Δομές

- Δομές ως μέλη άλλων δομών είναι επιτρεπτά:

```
struct point
{
    int x;
    int y;
};
struct rectangle
{
    struct point topleftcorner;
    struct point bottomrightcorner;
} rect1;
```


- Πρόσβαση με διαδοχικές τελείες (.)
rect1.topleftcorner.x = 10;
- Παίρνουμε το πεδίο x του πεδίου topleftcorner της μεταβλητής rect1

Πίνακες από Δομές

- Όπως και για κάθε άλλο τύπο:

```
struct point
```

```
{
```

```
    int x;
```

```
    int y;
```

```
};
```

```
struct point p;
```

```
struct point points[100];
```

```
points[2].x = 10;
```

```
p.x = 42;
```


Χρήση Δομών

- Σαν κανονικές μεταβλητές για την αποθήκευση πληροφορίας
- Σαν ορίσματα σε Συναρτήσεις:

```
void printEmployee( struct employee e) ;
```

- Σαν επιστρεφόμενες τιμές από συναρτήσεις:

```
struct employee newEmployee(char *name,  
                             char *pos,  
                             char *id,  
                             double sal,  
                             int y);
```

- Σαν επιστρεφόμενες τιμές από συναρτήσεις ως δείκτες:

```
struct employee *newEmployee(char *name,  
                              char *pos,  
                              char *id,  
                              double sal, int y);
```

Σε ποια περίπτωση θα χρησιμοποιούσατε το κάθε ένα;

Δείκτες σε Δομές

```
struct employee
```

```
{
```

```
    char *name;
```

```
    char title[20];
```

```
    char id[8];
```

```
    double salary;
```

```
    int years;
```

```
}; // Δήλωση της δομής employee
```

```
struct employee *e;
```

```
// Δήλωση της μεταβλητής e ως δείκτης σε δομή.
```

```
struct employee d; // Δήλωση της μεταβλητής d ως δομή τύπου employee
```

```
e = &d; // το e παίρνει τιμή την διεύθυνση της δομής d
```

```
int *pi = &(d.years);
```

```
// το e είναι δείκτης σε πίνακα 100 στοιχείων struct employee
```

```
e = new employee[100]; // C++
```

```
e = (struct employee *) malloc(100*sizeof(struct employee)); /* C */
```

```
e[0].salary = 1000;
```


Δείκτες σε Δομές

- `struct employee *e;`
- Πρόσβαση στα περιεχόμενα του δείκτη
 - `(*e)` τα περιεχόμενα του δείκτη είναι η δομή
 - `(*e).title` το πεδίο `title` της δομής που δείχνει ο `e`
 - **`e[0].title` συνώνυμο του παραπάνω**
 - **`e->title` συνώνυμο του παραπάνω**
- Προσοχή στις προτεραιότητες των τελεστών:
 - `(*e).title`
 - `*e.title` είναι ισοδύναμο με `*(e.title)` που δεν είναι αποδεκτό για την συγκεκριμένη δήλωση του `e`

Αριθμητική δεικτών

- `struct employee *e;`
- `e++;`
- Προχωράει κατά `sizeof(struct employee);`

Επιτρεπτές Πράξεις σε Δομές

```
struct point
```

```
{
```

```
    int x;
```

```
    int y;
```

```
} p1, p2;
```

- Αντιγραφή `p1 = p2;`
- Απόδοση τιμής σαν σύνολο με λίστα σταθερών τιμών για τα μέλη: `p1 = {5, 6};`
- Εξαγωγή διεύθυνσης: `&p1`
- Προσπέλαση των μελών: `p1.x`
- ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ η σύγκριση δομών
- `fread()`, `fwrite()`

Δομή Δεδομένων: Πίνακας

- Οργάνωση των δεδομένων:
 - το ένα μετά το άλλο στην μνήμη
- Τελεστές:
 - Δημιουργία πίνακα με συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων
 - Αποδέσμευση πίνακα με συγκεκριμένο αριθμό στοιχείων
 - Εισαγωγή στοιχείου σε συγκεκριμένη θέση
 - Ανάκτηση ενός στοιχείου από δεδομένη θέση
- Αλγόριθμοι: τους περιέχει ο μεταγλωττιστής της C
 - `int a[100];` ή `a = (int *)malloc(100 * sizeof(int));`
 - με το πέρας της εμβέλειας του `a` ή `free(a);`
 - `a[34] = 7;`
 - `b = a[36];`

Πίνακας

- Οργάνωση των δεδομένων: θεωρούμε τα δεδομένα μας διατεταγμένα (το ένα ακολουθεί το άλλο)

//Δημιουργία

```
struct employee *newEmployee(int number)
```

```
{
```

```
    struct employee *e;
```

```
    int i;
```

```
    e = new employee [number];
```

```
    for (i = 0; i < number; ++i)
```

```
        e[i].salary = 1000;
```

```
    return e;
```

```
}
```

//Διαγραφή...

//Αναζήτηση...

//Εκτύπωση...

Πρόγραμμα

- Δημιουργεί ένα δυναμικό πίνακα από τυχαία σημεία του χώρου.
- Υπολογίζει όλα τα δυνατά τρίγωνα που δημιουργούνται από τα σημεία αυτά και τα εκτυπώνει.
- Μετά διαγράφει τυχαία κάποια μέλη του πίνακα και τυπώνει ξανά τα τρίγωνα.
- Μετά αποδεσμεύει τη μνήμη του πίνακα.

typedef

- **Ορισμός νέων ονομάτων για τους τύπους των μεταβλητών**
- typedef τυπος όνομα;
 - Κάνει συνώνυμο το όνομα με τον τύπο
 - typedef unsigned long int size_t
 - Το size_t γίνεται συνώνυμο του unsigned long int
 - Αντί unsigned long int var1;
 - size_t var;

Παραδείγματα typedef

```
typedef struct employee employee;  
employee e;
```

```
typedef struct employee  
{  
    char *name;  
    char title[20];  
} Employee;
```

```
typedef struct employee  
{  
    char *name;  
    char title[20];  
} employee;
```

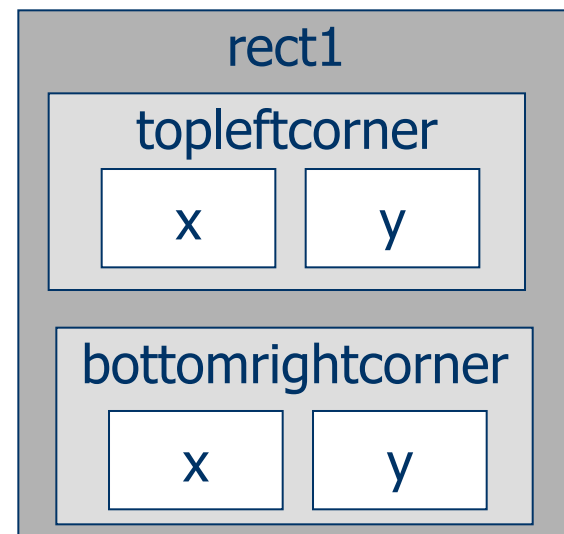
Χωρίς την typedef μπροστά δηλώνει μια μεταβλητή τύπου struct employee.
Με την typedef δηλώνει ότι το όνομα Employee είναι συνώνυμο του struct employee.

Εμφωλιασμένες Δομές

- Δομές ως μέλη άλλων δομών είναι επιτρεπτά:

```
struct point
{
    int x;
    int y;
};
struct rectangle
{
    struct point topleftcorner;
    struct point bottomrightcorner;
} rect1;
```


- Πρόσβαση με διαδοχικές τελείες (.)
rect1.topleftcorner.x = 10;
- Παίρνουμε το πεδίο x του πεδίου topleftcorner της μεταβλητής rect1


```
struct point
{
    int x;
    int y;
} p1, p2;
```

```
p1.x = 10;
p2.y = 20;
```

- Εξαγωγή διεύθυνσης: &p1
- Προσπέλαση των μελών: p1.x

Unions

- Παρόμοια με τα structs

union time

{

long simpleDate;

double perciseDate;

} mytime;

- Κρατείται ο «μεγαλύτερος» τύπος

Unions: Example

```
int main()
{
    union data
    {
        char a;
        int x;
        float f;
    } myData;

    int mode = 1;
    myData.a = 'A';
    printf("Here is the
        Data:\n%c\n%i\n%.3f\n", myData.a,
        myData.x, myData.f );

    myData.x = 42;
    mode = 2;
    printf("Here is the Data:
        \n%c\n%i\n%.3f\n", myData.a,
        myData.x, myData.f );

    myData.f = 101.357;
    mode = 3;
    printf("Here is the Data:
        \n%c\n%i\n%.3f\n", myData.a,
        myData.x, myData.f );

    if( mode == 1 )
        printf("The char is being used\n");
    else if( mode == 2 )
        printf("The int is being used\n");
    else if( mode == 3 )
        printf("The float is being used\n");
    return 0;
}
```


ΗΥ-150

Προγραμματισμός

Αυτοαναφορικές Δομές
Δυναμικές Δομές Δεδομένων: Λίστες

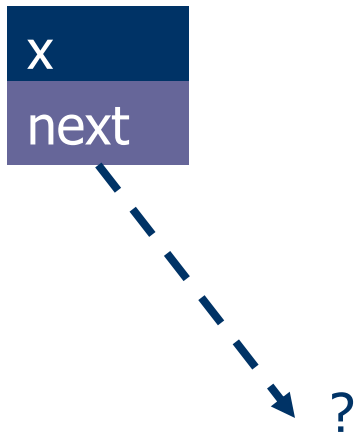
Αυτοαναφορικές Δομές

- Δομές που περιέχουν ως μέλη δείκτες σε δομές ίδιου τύπου

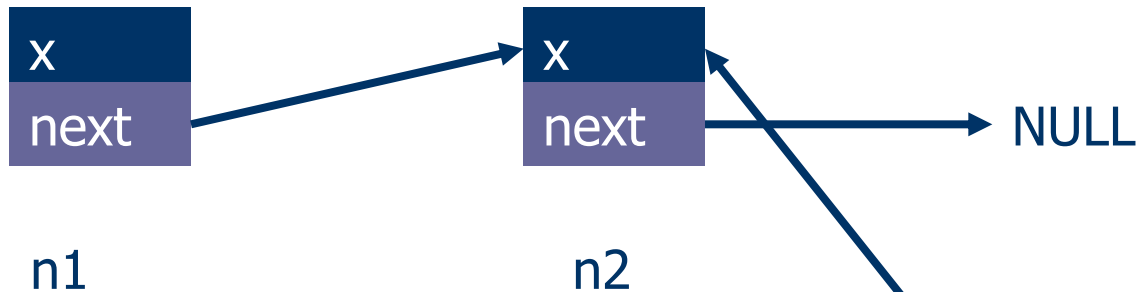
```
struct node
{
    int x;
    struct node *next;
};
```


Αυτοαναφορικές Δομές

Αυτοαναφορικές Δομές


```
struct node n1, n2, n3;
```

```
n1.next = &n2;  
n2.next = NULL;  
n3.next = &n2;
```


Αυτοαναφορικές Δομές

- Με περισσότερους από ένα δείκτες μπορούμε να έχουμε πολύ πολύπλοκες δομές δεδομένων

struct node

{

int x;

struct node *first;

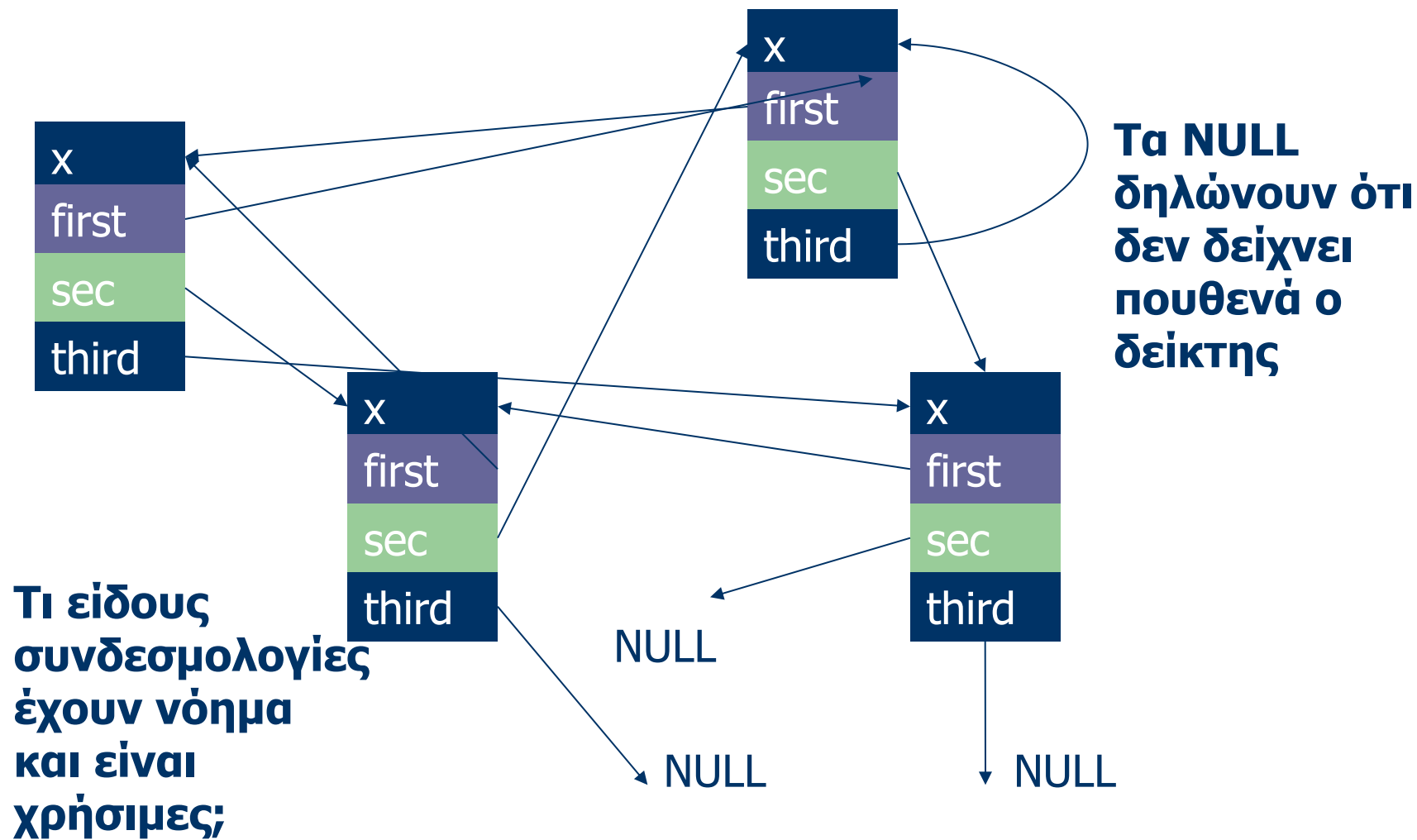
struct node *sec;

struct node *third;

};

Αυτοαναφορικές Δομές

Δείκτες, Πίνακες και Δομές

- Δήλωση του τύπου
 - `struct somestruct *ptr;`
- Τι είναι και πως έχουμε πρόσβαση;
- Περίπτωση 1:
 - **μια μοναδική μεταβλητή τύπου `struct somestruct`**
 - Πρόσβαση: `ptr->member`
 - Δέσμευση μνήμης
 - Στατικά:
 - `struct somestruct a;`
 - `ptr = &a;`
 - Δυναμικά:
 - `ptr = new somestruct();`
 - `ptr = (struct somestruct *)malloc(sizeof(struct somestruct ));`

Δείκτες, Πίνακες και Δομές

- Δήλωση του τύπου
 - `struct somestruct *ptr;`
- Περίπτωση 2:
 - **ένας πίνακας από μεταβλητές τύπου `struct somestruct`**
 - Πρόσβαση: `ptr[index].member`
 - Δέσμευση μνήμης
 - Στατικά:
 - `struct somestruct a[100];`
 - `ptr = a;` ή `ptr = &a[0];`
 - Δυναμικά:
 - `ptr = new somestruct[100];`
 - `ptr = (struct somestruct *)malloc(100*sizeof(struct somestruct));`

Δείκτες, Πίνακες και Δομές

- Δήλωση του τύπου
 - `struct somestruct *ptr;`
- Περίπτωση 3:
 - **μια δυναμική δομή δεδομένων με στοιχεία μεταβλητές τύπου `struct somestruct`**
 - Πρόσβαση: εξαρτάται από την δομή δεδομένων
 - Δέσμευση μνήμης: εξαρτάται από την δομή δεδομένων
- Ο προγραμματιστής πρέπει να ξέρει την σημασιολογία της `ptr` και να την χρησιμοποιεί ανάλογα!

Δομές Δεδομένων

- Ορισμός:
 - Μια συλλογή δεδομένων οργανωμένα με συγκεκριμένο τρόπο + ένα σύνολο τελεστών που επενεργούν πάνω στην συλλογή + αλγόριθμοι που υλοποιούν τους τελεστές
- Δέντρα (δυναμικά και μη, B, R, Red-Black, κτλ)
- Γράφοι (διαταγμένοι, με βάρη, απλοί ή όχι, υπεργράφοι κτλ)
- Λίστες, ουρές, στοίβες, πίνακες, πίνακες κατακερματισμού (hash tables)

Απλά Συνδεδεμένη Λίστα

- Οργάνωση των δεδομένων:
 - θεωρούμε τα δεδομένα μας διατεταγμένα (το ένα ακολουθεί το άλλο)
 - το καθένα δείχνει στο επόμενο του στην μνήμη

```
struct node
{
    int x;
    struct node *next;
};
struct node *root;
```


Απλά Συνδεδεμένη Λίστα

- Τελεστές:
 - Δημιουργία κενής λίστας
 - Αποδέσμευση λίστας
 - Εισαγωγή στοιχείου μετά από ένα στοιχείο
 - Διάσχιση της λίστας
 - Ανάκτηση ενός στοιχείου με συγκεκριμένο περιεχόμενο

Απλά Συνδεδεμένη Λίστα

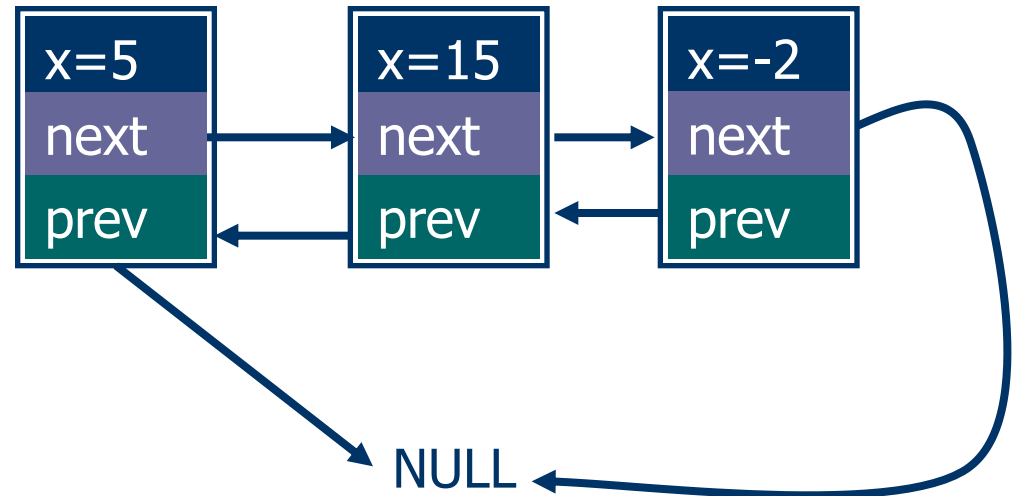
- Αλγόριθμοι:
 - Εισαγωγής
 - Διαγραφής
 - Αναζήτησης
 - Εκτύπωση
 - ...

Διπλά Συνδεδεμένη Λίστα

- Οργάνωση των δεδομένων:
 - θεωρούμε τα δεδομένα μας διατεταγμένα (το ένα ακολουθεί το άλλο)
 - το καθένα δείχνει στο επόμενο και στο προηγούμενο του στην μνήμη

```
struct node
{
    int x;
    struct node *next;
    struct node *prev;
};
```


Πρόγραμμα

- Δημιουργεί μια απλά συνδεδεμένη λίστα από τυχαίους ακεραίους, τους εκτυπώνει. Μετά διαγράφει τυχαία κάποια μέλη της λίστας και την ξανατυπώνει. Μετά αποδεσμεύει τη μνήμη της λίστας.

